

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (Україна)
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «СОБОРНІСТЬ» (Україна)
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Імені ІВАНА ФРАНКА (Україна)
ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСПОРТУ (Україна)
УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ (Україна)
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ (Україна)
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА ПРАВА (Азербайджан)
УНІВЕРСИТЕТ м. НІШ (Сербія)
ЗЕЛЕНОГУРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Польща)

Лабіринти реальності

*Збірник наукових праць
(за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції
від 20 до 21 жовтня 2014 року)*

Рубіжне – Харків – Київ – Житомир –
Баку – Ніш – Зелена Гура

2014 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ І ПСИХОЛОГІЇ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (УКРАЇНА)
ІНСТИТУТ ХІМІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (М. РУБІЖНЕ) (УКРАЇНА)
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ СОБОРНІСТЬ (УКРАЇНА)
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА (УКРАЇНА)
ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІКО-
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСПОРТУ (УКРАЇНА)
УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ (УКРАЇНА)
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА (АЗЕРБАЙДЖАН)
УНІВЕРСИТЕТ М. НІШ (СЕРБІЯ)
ЗЕЛЕНОГУРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)

"Лабіринти реальності"

**Збірник наукових праць
(за матеріалами Міжнародної
науково-практичної
конференції
від 20-21 жовтня 2014 року)**

За загальною редакцією д.філос.н. Журби М.А.

Рубіжне – Харків – Київ – Житомир – Баку – Ніш – Зелена Гура

2014

УДК 3(045)

ББК60Я43

Ф 56

*Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту хімічних технологій
Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля
(протокол № 1 від 30 жовтня 2014 р.)*

Редакційна колегія:

Андрійченко В.А., керівник групи супроводження фінансового обліку та оподаткування
Юридичного управління ПАТ «ВПГБ-Банк» (Україна)

Андріанова Н.М., юристконсульт ІХТІ СНУ ім. В. Даля (Україна)

Гринюк О.В., кандидат юридичних наук, доцент СІПІ СНУ ім. В. Даля (Україна)

Гужва О.П., доктор філософських наук, професор УкрДЯЗП (Україна)

Гусейнов Сакит Яхья оглы, доктор філософських наук, професор ІФСП (Азербайджан)

Журба М.А., доктор філософських наук, ІХТІ СНУ ім. В. Даля (керівник), (Україна)

Захарків М.Р., кандидат історичних наук, доцент СНУ ім. В. Даля (Україна)

Ільченко В.І., кандидат педагогічних наук, доцент СНУ ім. В. Даля (Україна)

Ісасв В.Д., доктор філософських наук, професор СНУ ім. В. Даля (Україна)

Йованович Предраг, професор Університета м. Ніш (Сербія)

Коренюгіна Т.Ю., кандидат психологічних наук, доцент ПРДПТУ ННП (Росія)

Кузьміченко І.О., кандидат філософських наук ІХТІ СНУ ім. В. Даля (Україна)

Лугуценко Т.В., доктор філософських наук, професор СНУ ім. В. Даля (Україна)

Муза Д.Є., доктор філософських наук, професор ДВНЗ ДонДПТУ (Україна)

Проценко В.О., кандидат історичних наук, доцент ІХТІ СНУ ім. В. Даля (Україна)

Поліщук О.П., доктор філософських наук, професор ЖДУ ім. І. Франка (Україна)

Сапенко Роман, доктор габілітований, професор Зеленогурського університету (Польща)

Старостенко Т.М., кандидат філолог. наук, доцент ХНТУ імені Т.С. Сковороди (Україна)

Sena Mihailovic, Institute of Serbian Culture Pristina-Leopold (Serbia)

Щоруна М.В., доктор філософських наук, професор ДЕТУП (Україна)

Щербакова Л.І., доктор соціологічних наук, професор ПРДПТУ ННП (Росія)

Лабіринти реальності: зб. наукових праць / за заг. ред. д.філос.н.
Журби М.А. – Рубіжне: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2014. – 224 с.

Збірник містить матеріали учасників VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Лабіринти реальності». У збірці здійснюється багатоаспектний аналіз трансформації сучасної культури, духовності в інформаційному просторі з урахуванням специфіки й соціальної динаміки філософії, етики, естетички, мистецтва, психології, педагогіки, соціології, економіки, політики і права.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів та студентів.

УДК 3(045)

ББК60Я43

*Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і точність
наведених фактів, цитат та інших відомостей.*

© ІХТ СНУ ім. В. Даля, 2014

© Колектив авторів, 2014

Любимова Н.И. Презентация лингвоцветовой картины мира восточнославянского этноса в Словаре В.И. Даля	31
Маловицька Л.Ф., Каплун О.О. Соціокультурна комунікація чоловіка і жінки в сучасному світі: пошуки втраченої Жіночності	35
Маловицкая Л.Ф., Касьян К.С., Рубан А.В. Голографические технологии как визитная карточка современной цивилизации: в поисках человеческого бессмертия	40
Мельник В.М. Антропологічна філософія політичного традиціоналізму	44
Мудрак В.І. Коеволюційний контекст структурування змісту гуманітарної складової в системі вищої освіти.....	47
Нуриева Нурана Меджид гызы Gibran Kahlil Gibran's spiritual world	49
Ополонин А.М. Место церкви в современном обществе	52
Сепетий Д.П. Колін Мак-Гін про непросторовість свідомості.....	54
Сухіна І.Г. Ціннісний вимір онтології людського буття	56
Ухов А.С. Деконструктивистский дискурс в постмодернтеологии	61
Фандеева Г.К. Віртуальна реальність чи суб'єктивна думка?	63
Яровицкая Н.А. Границы предельности: философская рефлексия.....	65

зеленожелтый, желтозеленоватый, изжелта-зеленый, зеленокрасный, краснозеленый, иззелена красный, искрасна зеленый, зеленопегий — 'в зеленых пятнах, пежинах', зеленочерный, чернозеленый, исчерназеленый; рудожелтый, рудобурый, рудочерный, рудотемный; тёмносизый и под.

Даже такой краткий экскурс в историю восточнославянских языков, зафиксированную в Словаре В.И. Даля, позволяет сделать вывод о том, что 1) ЛЦКМ на конец XIX века представлена достаточно широко; 2) особенно полно представлены словообразовательные процессы отадективных сложных слов, а также имен существительных и глаголов; 3) наименее представлено создание цветообозначений от названий конкретных предметов и процесс метафоризации, что является отличительной чертой XX и XXI века. Более тщательное и подробное исследование позволило бы воссоздать полностью картину ЛЦКМ и создать словарь ЛЦКМ XIX века.

Литература

1. Бахилина Н. Б. История цветообозначений в русском языке. — М., 1975. — 288 с.
2. Berlin B., Kay P. Basic color terms: their universality and evolution. Berkeley, 1969. — 178 p.
3. Даль В. И. Толковый словарь живого великорусского языка: / В. И. Даль. Т. 1-4 — М.: Русский язык, 1981.
4. Краткий этимологический словарь русского языка. / Н. М. Шанский, И. В. Иванов, Т. В. Шанская. — М.: Просвещение, 1971. — 542 с.
5. Маслова В.А. Лингвокультурология. — М.: Академия, 2004. — 208с.
6. Попова З.Д., Семантико-когнитивный анализ языка / З. Д. Попова, И. А. Стернин. — Воронеж: ИСТОКИ, 2006. — 226 с.
7. Фасмер М. Этимологический словарь русского языка. В 4 т. Пер. с нем. и доп. О. Н. Трубачёва. — М.: Прогресс, 1986. Т. 3. — 829 с.

Маловицька Л.Ф.,

*старший викладач кафедри естетики, етики та образотворчого мистецтва
Житомирського державного університету ім. Івана Франка*

Каплун О.О.,

*студентка соціально-психологічного факультета Житомирського
державного університету ім. Івана Франка*

Україна, м. Житомир

Соціокультурна комунікація чоловіка і жінки в сучасному світі: пошуки втраченої Жіночності

Рефлексія з приводу жіночності не нова, вона — вічна. Як вічне саме життя у своїх найпотемніших буттєвих витоках, що сягають початку світобудови. Ідея жіночності, так само, як і мужності, — трансцендентна, позачасова, нескінченна у своїх численних історико-культурних

модифікаціях, й одночасно завжди актуальна з точки зору духовного та структурно-комунікативного зрізу функціонування суспільства. Сучасний світ давно вже кинув серйозний виклик самій сутності Жіночності, яка є віддзеркаленням внутрішнього світу жінки, обмеживши це поняття до суто зовнішнього смислу: у значенні додаткового, обслуговуючого концепту – привабливості в індустрії моди, косметології, а також в області практичної психології – як певного способу поведінки у особистих, міжособистісних та ділових відносинах. Що стосується глибинно-духовного змісту поняття Жіночності, який апелює до сакральних витоків призначення жінки у світі, то сьогодні воно набуло цинічної підміни і сприймається як протирічливе, застаріле й таке, що не відповідає духу теперішнього часу. Традиційні українські морально-етичні й естетико-культурні погляди стосовно образу жіночності дівчини, жінки асоціюються зі скромністю, стриманістю, витонченістю, співучою ніжністю, але його сучасне розуміння в українському суспільстві, починаючи з XX століття й до сьогодні, кардинально змінилося на користь визнання таких рис у жінки, як мужність, змагальність, войовничість тощо, якими споконвічно характеризувався чоловік. Тому, на наш погляд, у часи, коли ми розбудовуємо свою країну й намагаємося зрозуміти стратегічний напрям її майбутнього розвитку, осмислення сучасних тенденцій суспільної думки з приводу ролі і місця жінки в українському суспільстві, необхідність виховання жіночності як її сутнісної властивості у взаєминах, особливо з чоловіками, набуває вкрай важливого значення.

Що ж таке Жіночність? Численна кількість мислителів намагалися відповісти на це питання, розгадати таємницю жіночої привабливості, її надзвичайного впливу на історичний розвиток суспільства, адже відомо, що за кожним успішним чоловіком – правителем, політиком, бізнесменом, навіть, вченим, стоїть жінка, яка надихає, підтримує, надає поради, завжди поряд з ним і в радості, і в горі.

Європейська традиція стосовно місця чоловіка і жінки й, відповідно, впливу жіночності жінки на неї самої та чоловіка починається з біблійної історії про Адама і Єву: коли Бог, вирішивши, що Адаму, якого він створив за власним образом і подобою, не добре бути самотнім. Єва була замислена Творцем як помічниця, подруга Адама, яка оживотворяє, надає дихання, зберігає й вирощує плоди, засіяні Адамом (Адам – івр. אָדָם – Син Землі, або людина, і Єва – івр. חַוָּה, Хава – жива, або та, що дає життя) (Бут 1: 26-31) [1]. Адам, який уособлює образ Творця, наділений усіма рисами ідейного стратега, мислителя, активного, вольового, рішучого, дієвого співтворця й підкорювача Всесвіту, для розкриття власних духовних сил і талантів став уособленням ідеї мужності. Адам постає як цілісна істота, усе необхідне для здійснення вищого задуму закладено в ньому у повній мірі; Єва ж, створена з ребра Адама, виступає як його частка: кість від кості, плоть від плоті Адама, вона має слухатися його, вести з ним діалог, підтримувати його й

надихати, приваблювати ніжністю та красою – щоб надалі плодитися й розмножуватися (Бут 2: 18-25; 1 Коринфянам 11: 8-12) [1]. Як частина Адама, Єва, безумовно, повторює усі його риси, але у другорядному значенні, тому що головна мета її існування полягає зовсім у іншому: віддзеркалювати й підтримувати усі динамічні проекти Адама, прикрашати, вносити спокій та впевненість в його життя й народжувати нащадків в любові й злагоді сімейного затишку. До речі, статеві хромосоми ДНК поділяються на чоловічу – XY-хромосому та жіночу – XX-хромосому, і хоча X-хромосома у 6 разів більша за розмірами, ніж Y-хромосома, роль останньої – надважлива. Можна уявити, що повна інформація про всіх живих істот – як чоловічої, так і жіночої статі зберігається саме у геномі чоловіка, у жіночому ж ДНК – лише частина інформації. Тому, на наш погляд, гіпотетично можна припустити, що без чоловіка наслідування життя взагалі неможливе, без жінки – при певних технологіях майбутнього воно завжди може відродитися. Зрозуміло, що це вкрай умовне припущення, бо дитина виношується в материнській утробі, тобто саме жінка втілює геномний проект, але все ж-таки ця модифікація й чіткий поділ на певні «обов'язки» вже на рівні генів вказує на глибинний рівень проблеми відносин й призначення чоловіка і жінки. Крім того, сьогодні відомо, що саме жінки є носіями прихованих генетичних хвороб, які зчеплені зі статтю людини – за своєю здатністю продукувати хвороби X-хромосома займає перше місце серед усіх людських хромосом [2]. Цей екскурс у біологію, безумовно, не є базовою ідеєю, яка визначає категорію жіночності в її високому духовному насиченні, але для нас цікаво, що на мікрорівні наше життя має схожі параметри відносно чоловічого й жіночого начал всього існуючого.

Гріхопадіння призвело до розділення чоловіка і жінки як на фізичному, так і на духовному рівні й знаменувало початок війни статей, ворожнечі, протистояння, протидії жінки чоловікові – можливо, за зраду Адама, який звинуватив у своєму падінні не тільки Єву, а й самого Бога, не взявши усю провину за спільний гріх на себе – того, хто за призначенням своїм має відповідати за двох, закривати собою свою улюблену половинку (Бут 3: 1-24) [1], [3]. Напевно, саме тоді вперше мужність і сила Адама зазнали поразки, й відтоді і донині нові й нові покоління чоловіків мають доводити собі, жінці, світові, наскільки вони є мужніми, надійними й відповідальними захисниками роду людського.

Далі історія людства у тій чи іншій мірі відображує цю споконвічну ворожнечу, яка оповита неймовірною любовною пристрасстю, що кидає чоловіка й жінку в обійми одне одного – нерідко проти їхньої волі, й тоді в них виникає нестерпне бажання повного єднання-злиття, повернення до райського стану блаженної небесної гармонії, яка поєднує протилежності чоловічого й жіночого, сонячного й місячного, логічного й інтуїтивного, форми і змісту, гарячого й прохолодного, могутнього й тендітного,

стриманого й емоційного, сили й слабкості, твердості й гнучкості, активного й пасивного, батьківського й материнського.

Ідея змагання як чоловічого принципу розвитку, прогресу, шляху до перемоги, життєвого успіху свого найвищого ступеню досягла у давньогрецькій культурі агону (грец. agon – змагання), причому у полісному громадянському суспільстві змагальністю відзначені були майже усі сфери життя греків; однак, жінки не були причетні до неї, бо займали другорядну роль порівняно з чоловіками – вони вели домашні справи й виховували дітей. Але грецька міфологія пропонує багато жіночих божеств з чоловічими рисами характеру, які на Олімпі іноді здійснюють зовсім не жіночі справи: нам добре знайомі войовничі амазонки, Афіна Промакос – боєць передової, Артеміда – мисливиця тощо, які не поступаються чоловікам мужністю, хоробрістю, вправністю, навіть, силою [4]. Намагання в усьому бути рівною чоловікові відтоді крокує через століття й набуває все більшої спрямованості у досягненні цієї мети: від християнської ідеї рівності чоловіка і жінки у моногамному сімейному союзі, освяченому любов'ю і відданістю одне одному перед Богом (хоча у Євангелії відгукується саме прадавня старозавітна ідея, що жінка має слухатися чоловіка, він же повинен любити її як самого себе (Єфесянам 5:22-33) [1] – до феміністичного руху сьогодення, формування сучасного ідеалу стервозної «рокової жінки», конкурентної боротьби жінки з чоловіком у всіх сферах життєдіяльності, навіть у воєнній справі.

Жіночність – це органічне слідування природному призначенню жінки: від анатомо-біологічних властивостей до її психологічних особливостей. Не можна рядитися у чужий – чоловічий – одяг, це – незручно й недоречно. І якщо жінка не пристосована до важкої фізичної праці, то протиприродно й аморально в наш час намагатися оспівувати її маскулінні риси: спроможність «увійти у хату, що палає вогнем», чи «коня на скоку зупинити», чи вправно покласти асфальт – часи, коли жінку безжалісно експлуатували як дешеву робочу силу, мають вже піти у далеке минуле. Взявши на себе чоловічі ролі, жінка автоматично позбавляє чоловіка права вибору та бажання діяти – адже вершити справи є завданням чоловіків. Сьогодні варто повернутися до сутності жінки, яка вміє кохати чоловіка й народжує дітей, створює сімейний затишок й підтримує чоловіка, вірить у нього, не конкуруючи за право першості в усьому. У давньоіндійському ведичному вченні йдеться про те, що жінка у своїй долі може перемогти, тільки якщо не воює. Згідно Вед, любов і турбота є призначенням жінки, а жіноча краса проявляється на трьох рівнях: зовнішньому – як привабливість фізичного тіла, внутрішньому – як привабливість тонкої краси, що безпосередньо пов'язана з психічною енергією, й духовному, який розкриває глибинну сутність жінки. Жінка вважається джерелом успіху чоловіка, мужній чоловік у шлюбі допомагає жінці розкрити в собі жіночність [5].

Вважаємо, що варто також згадати й повернутися до християнського уявлення образу Жіночності, який найглибше розкривається у православній традиції й має безпосереднє відношення до української культури. Високо оцінюється християнськими філософами ідеал жіночої святості, втіленої у образі святої Диви Марії. М. Бердяєв у праці «Філософія свободи» розмірковує: «Вічна жіночність є цнотливість Марії, і вона з'єднується з вічною мужністю, з мужністю Логосу (...). Тільки в містичному шлюбі розкривається таємниця сполуки Логосу з жіночною душею світу, з землею» [6]. Культ Диви Марії визначає святі почуття до Вічної Жіночності, пов'язує земний світ з Царством Небесним. Кожна жінка є втіленням Софії, яка має здійснити злиття з Вічною Жіночністю через випробування любові, що є найпрекраснішою метою її існування.

Отже, Жіночність завжди була і буде запорукою великої любові, щастя, материнства, внутрішнього спокою, врівноваженості, умовою зміцнення сімейних стосунків, злагоди й порозуміння, яке з сім'ї розповсюджується на все суспільство, сприяє його гармонійному розвитку, розквіту й укріпленню – отже, час повертатися чоловікам і жінкам обличчям одне до одного, уважно вдивляючись у очі коханих з любов'ю й довірою – до самої сутності виявлення в них вічної Жіночності і вічної Мужності.

Література

1. Библия Онлайн – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bibleonline.ru/bible/rus/01/01/>
2. http://antropology.academic.ru/987/Половые_хромосомы
3. Э. Фромм. Искусство любить – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ereading.me/bookreader.php/60817/Fromm_-_Iskusstvo_lyubit%27.html
4. Зелинский Ф.Ф. Древнегреческая религия. – К: СИНТО, 1993. – 128 с.
5. <http://vita-schola.ru/prednaznachenie/vedicheskie-sekrety-dlya-zhenshhin.html>
6. http://vphil.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=701&Itemid=52
7. <http://shkolamudrosti.ru/zhenstvennost/anatolii-nekrasov-v-sankt-peterburge-podrobnее/>
8. http://wsyachina.narod.ru/biology/x-hromosom_1.html
9. <http://www.dslib.net/soc-filosofia/socialno-filosofskij-analiz-cheloveka-v-nauchnoj-kartine-mira.html>